

Įsakymas netenka galios 2023-08-24:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-288](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16519

Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios

Suvestinė redakcija nuo 2012-12-07 iki 2023-08-23

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [86-3728](#), i. k. 102301MISAK00000429

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL SARTŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO

2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 429

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.2 punktu,

1. T v i r t i n u Sartų regioninio parko apsaugos reglamentą (pridedama).

2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „saugomos teritorijos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 429

(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-522

redakcija

SARTŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Sartų regioninio parko apsaugos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato specialius Sartų regioninio parko (toliau – Regioninis parkas) teritorijų planavimo, statinių projektavimo, statybos jo teritorijoje reikalavimus ir apsaugos, tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Regioniniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos miškų (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos statybos (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos turizmo (Žin., 1998, Nr. [32-852](#); 2002, Nr. [123-5507](#)), Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#); 2007, Nr. [128-5213](#)) įstatymai, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 (Žin., 2008, Nr. [44-1642](#)), Kultūrinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1086 (Žin., 2006, Nr. [118-4484](#)), Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), Sartų regioninio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490 (Žin., 1999, Nr. [39-1227](#)), statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai ir apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Regioniniame parke, konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo, Sartų regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 13 d. nutarimu Nr. 438 (Žin., 2009, Nr. [62-2467](#)), Sartų regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. D1-385 (Žin., 2009, Nr. [84-3555](#)), Regioninio parko ir jo dalių specialieji ar detalieji planai, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planai, bendrieji planai.

3. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Regioniniame parke, priežiūros, tvarkymo, naudojimo sąlygas ir galimybes nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentai.

4. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos tvarkomos remiantis Saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymu (Žin., 1997, Nr. [108-2727](#); 2009, Nr. [159-7200](#)), Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis ir Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214 (Žin., 2005, Nr. [58-2026](#)), pagal šių objektų gamtotvarkos projektus ir kitus apsaugos ir tvarkymo priemones numatančius dokumentus.

5. Atskirose Regioninio parko dalyse yra nustatytos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos – vietovės, įtrauktos į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai (toliau – „Natura 2000“ teritorijos). Jų ribos nustatytos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin.,

2009, Nr. [51-2039](#)).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“ (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635), regioninio parko dalis (išskyrus rekreacinio, kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto funkcinės zonas ir Dusetų urbanistinių draustinį) paskelbta paukščių apsaugai svarbia teritorija.

Veiklą „Natura 2000“ teritorijose papildomai reglamentuoja, apsaugos ir tvarkymo režimą nustato Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 (Žin., 2004, Nr. [41-1335](#)), kiti teisės aktai.

Planų, programų ir ūkinės veiklos projektų įgyvendinimo poveikis „Natura 2000“ teritorijoms vertinamas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2005, Nr. 84-3105), Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Žin., 2004, Nr. [130-4650](#)), nustatyta tvarka.

6. Reglamente vartojamos sąvokos:

Apžvalgos aikštelė – vieta, kurioje gali būti įrengti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai ar įrenginiai, stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai) arba apžvalgos bokštas, skirti stebėti atsiveriančią panoramą.

Atokvėpio vieta – trumpalaikiam poilsui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio funkcinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

Buvusi sodyba – sodyba, kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodyba pažymėta vietovės ar kituose planuose, arba kurios buvimo faktas įrodytas teismo sprendimu.

Dvaro (palivarko) sodyba – dvaro teritorijos dalis, skirta gyventi, taip pat kitoms reikmėms (reprezentacinėms, ūkinėms, gamybinėms, rekreacinėms, švietimo). Ją sudaro istoriškai susiformavęs vientisas sodybinės žemės sklypas su visais jame esančiais dvaro įvairios paskirties statiniais, želdiniais, vandens telkiniais, susisiekimo, inžineriniais ir technologiniais įrenginiais, mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, dailės kūrinių, taip pat visų nurodytųjų sudėtinių dalių liekanomis ir jų vietomis, sujungtomis į teritorinį, funkcinį ir architektūrinį vienetą.

Ferma – žemės ūkio verslo pastatas ar grupė pastatų, skirtų gyvuliams (paukščiams) laikyti (auginti), su pagalbiniais pastatais ir teritorija.

Kraštovaizdžio estetinė vertė – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

Lankomi objektai – skirti ir (ar) pritaikyti lankymui paveldo objektai, saviti kraštovaizdžio objektai ir kompleksai, savitų reiškinių išraiškos vietos, rekreaciniams visuomenės poreikiams skirti objektai.

Mažieji kraštovaizdžio architektūros įrenginiai ir statiniai – informacijai skirti įrenginiai (skydai, stendai, informaciniai ženklai ir riboženkliai), kiti įrenginiai: sūpynės, laipynės, dekoratyvinės skulptūros, šviestuvai, stacionarūs baldai – suolai, stalai, šiukšliadėžės, dviračių stovai, nesudėtingi statiniai: atraminės sienutės, tvorelės, platformos, pakilumos, skirtos teritorijos apžvalgai, laiptai, lieptai, tilteliai, pavėsinės, stoginės, kiti teritorijos vieningo stiliaus tvarkymo ir puošybos objektai.

Pažintinis takas – takas, skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirgų turizmui, įrengtas sudarant sąlygas susipažinti (aplankyti) su lankomais objektais, savitais regionais, su šalia jo pastatytais informacijai skirtais ir kitais mažaisiais kraštovaizdžio architektūros statiniais ar įrenginiais.

Poilsio vietė – laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, laužavietės, automobilių stovėjimo aikštelė.

Rekreaciniai statiniai ir įrenginiai – apžvalgos bokštai, poilsio (žaidimo), apžvalgos aikštelės (regyklos) su įranga (pakiluma, specialiais žiūronais, kt.), pažintiniai takai, miestų,

miestelių aikščių, parkų, skverų ir kitų želdynų, paplūdimių statiniai ir įrenginiai.

Rekreaciniai pastatai – viešbučių ir poilsio paskirties pastatai ir jų grupės, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (turizmo centrai ir bazės, poilsio namai, viešbučiai, kempingai, nakvynės namai, moteliai, svečių namai, vasarnamiai), ir gydymo paskirties pastatai (sanatorijos, sveikatingumo kompleksai).

Stovyklavietė – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti teikiama turistinės stovyklos paslauga. Joje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, automobilių stovėjimo aikštelė, įranga maistui ruošti, lauzavietės, sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti, poilsiui organizuoti.

Tradicinė etnografinio regiono architektūra – istorijos eigoje etnografiniame regione susiformavusi teritorinė erdvinė struktūra su charakteringu sodybų išplanavimu, apželdinimu, savitais pastatų statybos principais (konstrukcijų, formų, medžiagų, mažosios architektūros elementų), jų ryšys su aplinka, kraštovaizdžiu.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Ūkininko ūkio (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

7. Regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

7.1. konservacinio prioriteto: Vosynos gamtinis rezervatas; Antazavės šilo, Kalviškių ir Zaduojų kraštovaizdžio draustiniai; Mielėnų geomorfologinis draustinis; Salinio, Sartų ir Rašų hidrografiniai draustiniai; Dusetų girios ir Ilgašilio botaniniai-zoologiniai draustiniai ir Dusetų urbanistinis draustinis;

7.2. ekologinės apsaugos prioriteto;

7.3. rekreacinio prioriteto;

7.4. kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto.

8. Regioninio parko tvarkymo plane išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 (Žin., 2004, Nr. [131-4704](#)).

9. Regioniniame parke taikomi:

9.1. reikalavimai veiklai visose Regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;

9.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose Regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

III. REIKALAVIMAI VEIKLAI VISOSE REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

10. Statiniai Regioniniame parke projektuojami, statomi, rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami ar planavimo dokumentai rengiami, įvertinus vietovės kraštovaizdžio ypatumus ir tradicinės Rytų Aukštaitijos etnografinio regiono (toliau – Etnografinis regionas), nustatyto Etninės globos tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. rugsėjo 17 d. rekomendacijoje Nr. 1 „Dėl etnografinių regionų ribų nustatymo“ („Informaciniai pranešimai“, 2003, Nr. 80), planavimo ir architektūros savitumus, išdėstytus 16–18 punktuose, siekiant:

10.1. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

10.2. išlaikyti gamtinių, kultūrinių kompleksų ir objektų vertę;

10.3. išsaugoti išlikusią (susiformavusią iki 1939 m.) būdingą gyvenamųjų vietovių planinę struktūrą;

10.4. išlaikyti tradicinės Etnografinio regiono architektūros pobūdį: formas, dydžius, statybos

produktus, spalvas.

11. Nauji statiniai, įskaitant ir ūkininko sodybos statinius, projektuojami ir statomi Regioninio parko tvarkymo plane ir bendrojo teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose.

12. Rengiant buvusiai sodybai atkurti kaimo plėtros žemėtvarkos projektą ar statinio projektą, vietos pastatams statyti gali būti parinktos kitoje sklypo vietoje nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų (reljefo, hidrografinio tinklo, želdinių ir želdynų), laikantis 10 punkto reikalavimų. Kitoje sklypo vietoje pastatai projektuojami (statomi) ir tada, kai ankstesnėje vietoje negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių, pakitusio reljefo.

13. Inžineriniai statiniai projektuojami, statomi (tiesiami), rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį. Rekonstruojant esamas ir rengiant naujas žemos įtampos elektros perdavimo linijas, rekomenduojama jas tiesti požeminiais kabeliais.

Saulės šviesos energijos elektrines, saulės šilumos energijos kolektorius leidžiama įrengti ant pastatų stogų, pastatų fasadų, esamų fermų, gamybos, pramonės, sandėliavimo paskirties pastatų žemės sklypuose ir sodybose, išskyrus atvejus, kai pastatai ar sodybos yra kultūros paveldo objektai. Vieta šių inžinerinių statinių (įrenginių) statybai parenkama kiekvienu atveju taip, kad nebūtų matoma nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1025](#), 2012-11-30, *Žin.*, 2012, Nr. 141-7270 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1025

14. Mobiliojo ir radijo ryšio bokštus leidžiama statyti tik su apžvalgos aikštele lankytojams.

15. Naujos lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikštelės projektuojamos ir įrengiamos ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto, bet visais atvejais už vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos ribų. Projektuojant didesnes kaip 500 m² lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikšteles, numatomos želdinių juostos, skaidančios aikšteles ne didesnėmis kaip 500 m² dalimis, išsaugomi esami želdiniai.

16. Viename žemės sklype leidžiama formuoti vieną sodybą (vieną gyvenamąjį namą su priklausiniais). Tradicinė sodyba susideda iš šių pastatų: gyvenamojo namo, lauko virtuvės, lauko rūsio, tvarto, daržinės (gali būti sujungta su tvartu), klėties, svirno, klojimo, pirties, malkinės. Projektuojant, rekonstruojant ar statant naują sodybą, nėra privaloma statyti visus nurodytus priklausinius. Be to, joje gali būti ir kiti sodybos pastatai (garažai, pagalbinio ūkio paskirties pastatai), architektūriniais sprendimais priderinti prie tradicinių pastatų. Sodybos planuojamos pagal šiuos reikalavimus:

16.1. kai žemės sklypo plotas yra iki 0,5 ha, sodybos pastatais bendras užimamas žemės plotas turi atitikti statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338 (*Žin.*, 2005, Nr. [93-3464](#)), 9 priedo reikalavimus, bet negali viršyti 400 m². Šios nuostatos netaikomos esamoms sodyboms, kurių pastatais užstatytas žemės plotas yra didesnis;

16.2. kai žemės sklypo plotas yra nuo 0,5 ha ir didesnis, sodybos pastatais užstatomas žemės plotas – iki 600 m².

17. Dvarų (palivarkų) sodybos (būdingos Etnografiniam regionui) atstatomos ar statomos pagal buvusių analogus, pagrįstus istoriniais ir (ar) archyviniais dokumentais, remiantis fotofiksacijomis, didesniuose nei 0,5 ha ploto žemės sklypuose (Regioninio parko tvarkymo plane numatytose naujų sodybų statybos vietose). Tokiais atvejais joms netaikomi 16.2, 18 ir 19.1 punktuose nurodyti apribojimai.

18. Sodybų pastatai statomi, rekonstruojami ar remontuojami pagal šiuos reikalavimus:

18.1. draudžiama statyti sublokuotus gyvenamuosius namus (išskyrus Dusetų miestelį ir gyvenamąsias zonas);

18.2. gyvenamuoju namu užstatomas žemės plotas negali viršyti 150 m². Tradicinis gyvenamasis namas – stačiakampio plano, dvišlaičiu, keturšlaičiu, čiukuriniu, laužytu čiukuriniu, 30°–45° nuolydžio stogu. Didžiausias gyvenamojo namo aukštis – 8 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo

aukščiausio taško). Langai skaidomi (arba imituojamas skaidymas) į keturias ar šešias dalis;

18.3. tradiciniai pagalbinio ūkio pastatai – vienaaukščiai, dvišlaičiu stogu. Daržinės, klojimo aukštis – iki 9 m, kiti priklausiniai – ne aukštesni kaip 6 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Priklausiniai tradiciškai statomi ne toliau kaip 100 m atstumu nuo gyvenamojo namo (išskyrus pirtį). Naujai statomų sodybos ūkinių pastatų dydis, proporcijos ir fasadų architektūriniai sprendiniai turi atitikti jų paskirtį ir derėti prie tradicinių sodybos pastatų;

18.4. pastatų stogai dengiami tradicinėmis dangomis: lentelėmis (malksnomis), skiedromis, nendrėmis, šiaudais, molio čerpėmis, kita vizualiai panašia danga arba smulkiai skaidyta bitumine danga, (bituminėmis čerpėmis), beasbestiniu šiferiu, neblizgia skarda. Lauko rūšiai gali būti apželdinami žole.

18.5. tradicinės sodybos pastatų statybos ir apdailos medžiagos: mediena, akmuo, molis, mūras, tinkas. Leidžiama naudoti vizualiai panašias medžiagas.

19. Sodybų pastatai statomi, rekonstruojami ar remontuojami atsižvelgiant į šias rekomendacijas:

19.1. sodybos pastatų stogų spalva: ruda, pilka, žalia. Visų rekonstruojamų ar naujai statomų sodybos pastatų stogai dengiami vienodos spalvos ir tekstūros medžiagomis;

19.2. pastatų sienų spalvos: šviesių atspalvių rusva, gelsva, smėlinė arba išlaikoma natūrali medžio spalva. Silikatinių plytų mūro pastatų išorines sienas rekomenduojama apkalti medinėmis lentomis, dailylentėmis arba tinkuoti. Langų rėmai, langinės, medžio raižiniai dažomi balta spalva;

19.3. sodybos pastatų fasadus (sienas, prieangius, duris, langų aprėminimus, stogų skliautus, sijų ir gegnių galus, vėjalentes) rekomenduojama dekoruoti Etnografiniam regionui būdingais elementais ir ornamentais.

20. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros įrenginių ir statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

20.1. sodybos aptveriamos perregimomis (ažūrinėmis) iki 1,5 m aukščio tvoromis (medinių virbų, tašelių, karčių), be cokolio;

20.2. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti pažeistus medynus, gamtos išteklius, išsaugoti gamtotvarkos planuose nurodytas rūšis ar buveines, kai reikia miško želdinius ir želdynus apsaugoti nuo laukinių gyvūnų daromos žalos ir nustatyta tvarka steigiant aptvarus medžiojamiems gyvūnams laikyti arba, kai tai būtina saugioms eismo sąlygoms keliuose užtikrinti. Miškuose voljerus laukiniams gyvūnams įrengti leidžiama tik ūkinio funkcinio prioriteto zonose;

20.3. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti pažeistus medynus, gamtos išteklius, išsaugoti gamtotvarkos planuose nurodytas rūšis ar buveines, kai reikia miško želdinius ir želdynus apsaugoti nuo laukinių gyvūnų daromos žalos, kai tai būtina saugioms eismo sąlygoms keliuose užtikrinti, kitais teisės aktuose nustatytais atvejais;

20.4. vandens telkiniuose, išskyrus esančiuose gamtiniame rezervate, pakrantėse prie esamų sodybų leidžiama įrengti vieną medinį lieptą iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto, ne didesnę kaip 1,5 m pločio. Jei viršvandeninės augalijos juosta yra platesnė nei 15 m, leidžiama statyti ilgesnius lieptus, bet išsikišančius ne daugiau kaip 2 m už viršvandeninės augalijos juostos. Urbanizuojamose (užstatomose) rekreacinėse teritorijose liepto matmenys gali būti ir didesni, jie nustatomi statinio projekto sprendiniuose.

21. Užrašai informaciniuose, reklamos skyduose, stenduose rašomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [15-344](#)) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis. Informacinių skydų ar stendų pastatymo vietos derinamos su Regioninio parko direkcija. Draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paminklų, įrengti juos paveldo objektų fizinės apsaugos zonose, išskyrus informacijos stendų apie pačius paveldo objektus įrengimą.

22. Buvusių žemės ūkio įmonių apleistus pastatus, ypač esančius konservacinio, ekologinės apsaugos ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, prie pažintinių, mokomųjų takų, apžvalgos aikštelių ir kitų lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti atsižvelgiant į 10 punkte nurodytam Etnografiniam regionui būdingus pastatus, skaidant ir mažinant jų

tūrius, keičiant jų paskirtį, nesukeliant naujų neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei.

23. Draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitiems panašiams tikslams vagonėlius ir kitus kilnojamuosius objektus ar įrenginius (mobiliuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemonės, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams vykdyti, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems bitynams, masiniams renginiams, turint nustatyta tvarka savivaldybių vykdomųjų institucijų išduotus leidimus, taip pat atvejus, kai vagonėliai naudojami statybos laikotarpiu prie statomų, rekonstruojamų ar kapitališkai remontuojamų statinių, turint teisės aktų nustatyta tvarka išduotus statybą leidžiančius dokumentus.

Mobilieji nameliai laikomi kempinguose, teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose ir teisės aktuose numatytais atvejais.

24. Regioniniame parke draudžiama važinėti ne keliais motorinėmis transporto priemonėmis (įskaitant dvirates, trirates ir keturrates transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių institucijų transporto priemones, vykdančias žemės ir miškų ūkio, žuvininkystės darbus, jas statyti ar kitaip eksploatuoti ne keliuose Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

25. Išeksplatuoti nerūdinių statybinių medžiagų karjerai ir durpynai reikultivuojami taikant priemones, atitinkančias Regioninio parko steigimo tikslus (įveisiant miškus, įrengiant vandens telkinius, atkuriant pievų ir pelkių bendrijas), biologinės įvairovės apsaugos bei gausinimo reikalavimus.

IV. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE (REZERVATUOSE IR DRAUSTINIUOSE) REGLAMENTUOTI

26. Regioninio parko Vosynos gamtiniame rezervate statyba draudžiama, išskyrus statinius, reikalingus rezervato tikslams įgyvendinti.

27. Rengiant etnografinių požiūriu vertingų miestelių, kaimų, išlaikiusių tradicinę (susiformavusią iki 1939 m.) struktūrą ir architektūrą, bendruosius ir detaliuosius planus, siekiama išsaugoti susiklosčiusią planinę ir erdvinę struktūrą, gamtos ar kultūros vertybes, numatyti būdus jas išryškinti ar atkurti prarastas. Neleidžiama statyti naujų ar rekonstruoti esamų rekreacinių pastatų ir kompleksų, statyti naujų ūkininko sodybų.

28. Regioninio parko draustiniuose statomiems statiniams taikomi šie reikalavimai:

28.1. Regioninio parko draustiniuose statomoms sodyboms taikomos šio reglamento 16, 17, 18 ir 19.1 punktų nuostatos, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti, tvarkyti draustinyje esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes). Dusetų urbanistiniame draustinyje gali būti statomi pastatai dviejų aukštų su palėpe – iki 9 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško);

28.2. Dusetų urbanistiniame ir kraštovaizdžio draustiniuose esančių sodybų gyvenamuosiuose ir ūkiniuose pastatuose draudžiama įrengti vitrinius langus;

28.3. Regioninio parko draustiniuose leidžiama įrengti saulės šviesos energijos elektrines, saulės šilumos energijos kolektorius tik ant pastatų stogų ir (ar) pastatų fasadų, kurie nėra matomi nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų) gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų. Pastatuose ar sodybose, kurie yra kultūros paveldo objektai, šių inžinerinių statinių (įrenginių) statyba draudžiama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1025](#), 2012-11-30, *Žin.*, 2012, Nr. 141-7270 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1025

V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI EKOLOGINĖS APSAUGOS FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

29. Paveldo objektų (saugomų kraštovaizdžio objektų) teritorijose, jų apsaugos zonose

neleidžiama statyti statinių, užstojančių paveldo objektus, pažeidžiančių jų raiškumą, trukdančių juos apžvelgti. Kitose ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonose papildomi reikalavimai nenustatomi.

VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

30. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonose Regioninio parko tvarkymo plane išskiriamos urbanizuojamos ir neurbanizuojamos rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

31. Tvarkant Regioninio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, didinamas vietovės estetiškas potencialas, gerinamos vietovės eksponavimo galimybės, formuojami nauji želdiniai, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo, medynų atsparumo rekreacinei apkrovai didinimo priemonės, įrengiami pliažai, poilsiui pritaikomos pakrantės. Jose negalima bloginti rekreacinių išteklių kokybės, naikinti kraštovaizdžio estetiško potencialo, projektuoti ir statyti su rekreacija nesusijusių pastatų ir įrangos.

32. Urbanizuojamose rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose, numatytose Regioninio parko tvarkymo plane, pagal detaliuosius planus ir techninius projektus galima naujų rekreacinių statinių ir ne aukštesnių kaip 9 m aukščio (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško) rekreacinių pastatų statyba.

33. Neurbanizuojamose rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose įrengiamos trumpalaikio poilsio vietos – poilsiavietės, atokvėpio vietos, pliažai su mažaisiais kraštovaizdžio architektūros objektais.

VII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KITOS (GYVENAMOSIOS) PASKIRTIES FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

34. Kitos (gyvenamosios) paskirties funkcinio prioriteto zonose leidžiama statybų plėtra, numatyta bendruosiuose planuose ir Regioninio parko tvarkymo plane.

35. Įrengiami šiuolaikinį technikos lygį atitinkantys inžineriniai statiniai, gerinama kelių, gatvių, aikščių, kiemų paviršiaus danga. Pirmenybė teikiama inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį kaimų ir miestelių vaizdą, esamą kraštovaizdį.

VIII. SKATINAMA VEIKLA

36. Regioniniame parke skatinama:

36.1. išsauganti ir (ar) išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę veikla;

36.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus. Konservacinio prioriteto ir ekologinės apsaugos zonose plynose miško kirtimo biržėse rekomenduojamas miško atkūrimo būdas žėlimas;

36.3. miško sodinimas nuskurdintose agrarinėse teritorijose, esančiose gamtiniame karkase, nustatytame bendruosiuose planuose ir pažymėtose rajonų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemose;

36.4. pažeistų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų atkūrimas formuojant želdynus, didinant ir atkuriant vietovės vizualinę, estetinę vertę;

36.5. tradicinis ir ekologinis ūkininkavimas;

36.6. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas, ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo ir naudojimo būdų, naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas;

36.7. gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga;

36.8. apžvalgos aikštelių, bokštų su apžvalgos aikštelėmis įrengimas ir naudojimas;

36.9. pažintinių ir mokomųjų takų, kitos rekreacinės infrastruktūros, numatytos Regioninio parko tvarkymo plane, projektavimas ir įrengimas. Pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą

teikiant Regioninio parko tvarkymo plane numatytais pėsčiųjų, dviračių, vandens turizmui skirtais pažintiniais takais. Pažintinių takų ir jų įrangos naudojimas slidžių turizmui žiemos sezono metu;

36.10. pažintinio turizmo trasų, takų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius Regioninio parko lankomus objektus;

36.11. poilsiaviečių ir stovyklaviečių įrengimas rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, kitose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose;

36.12. ekspozicijų po atviru dangumi įrengimas;

36.13. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvenamosios puoselėjimas, tradicinių ir šiuolaikinių amatų propagavimas;

36.14. kaimo turizmo paslaugų teikimas, šiai veiklai pritaikant sodybas, užtikrinant Etnografinio regiono tradicijų tęstinumą;

36.15. rekreacinio verslo plėtra bendruosiuose planuose ir Regioninio parko tvarkymo plane nustatytose vietose.

37. „Natura 2000“ teritorijose skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių tinkamą buveinių ir saugomų rūšių būklę, įgyvendinimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 87-4198 (2011-07-14), i. k. 111301MISAK00D1-522

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-577](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4937 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-577

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 429 "Dėl Sartų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-194](#), 2009-04-17, Žin., 2009, Nr. 46-1845 (2009-04-25), i. k. 109301MISAK00D1-194

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 429 "Dėl Sartų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-522](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 87-4198 (2011-07-14), i. k. 111301MISAK00D1-522

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 429 "Dėl Sartų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-1025](#), 2012-11-30, Žin., 2012, Nr. 141-7270 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK00D1-1025

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 429 "Dėl Sartų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo